

Er ref: KN2023/02730
David Hansson

Klimat och näringsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.cks.remissor@regeringskansliet.se
david.hansson@regeringskansliet.se

Vår ref: R2023:101
Kai-Yee Thim

Kai-yee.thim@skogsindustrierna.se

Yttrande över Åtgärder för att öka materialåtervinningen av avfall

Skogsindustrierna tackar för möjligheten att lämna synpunkter på denna remiss (KN2023/02730).

Sammanfattning

Skogsindustrierna efterfrågar krav på att sortering görs på bästa möjliga tillämpbara sätt och att insamlat materialavfall sorteras ytterligare i fraktioner för att öka efterfrågan och värde på avfall.

Skogsindustrierna motsätter sig förslaget att upphäva bestämmelser som reglerar returpapper samt revideringen av definitionen returpapper då detta skulle förstöra dagens fungerande kretslopp.

Skogsindustriernas yttrande

4.1 Krav på ökad utsortering och separat insamling av papper, plast, metall och glas.

Skogsindustrierna är positiva till krav på ökad sortering av fler avfallsslag för att underlätta och öka förberedelse för återanvändning samt materialåtervinning. Skogsindustrin stödjer att Naturvårdsverket får ett bemyndigande om att föreskriva om undantag från krav och utsortering och separat insamling.

Skogsindustrierna vill dock betona att när en insamling av material har gjorts, så är det många aktörer som behöver samverka för att återanvändning eller materialåtervinning ska ske i praktiken. Det behöver därför ställas **mer krav på kriterier för att säkerställa att en sortering har gjorts på bästa möjliga tillämpbara sätt. Olika materialslag har olika förutsättningar och behöver olika åtgärder.** Med ökat behov av att samhället ska bli mer hållbart behövs ökad cirkularitet för det avfall som uppstår. Konsumenter spelar en viktig roll i hur avfall sorteras, och lösningar behöver bidra till att det är enkelt att göra rätt. En första sortering kan vanligtvis aktörer och konsumenter hjälpa till med, men ytterligare sortering inom samma materialslag är svårt av infrastrukturskäl. Skogsindustrierna efterfrågar därför att **krav ställs på att det insamlade avfallet sorteras inom de insamlade materialslagen.**

Ett ytterligare incitament för ökad sortering inom varje materialslag är att **när sortering skett av olika fraktioner så möjliggör detta ett högre ekonomiskt värde på avfallet** för både befintliga men även nya återvinningsaktörer. Ett konkret exempel är fiberbaserade förpackningar som samlas in idag, där det insamlade materialet vid insamling ändå klassas som en blandfraktion av industrin. Fraktionen skulle

kunna delas upp i olika kvalitéter och därmed kunna bli mer efterfrågat av fler aktörer inom EU jämfört med idag. Blandfraktioner överlag värderas ekonomiskt lägre än en fraktion med ett mer definierat innehåll. Ett krav på aktörer i värdekedjan, i detta fall producentansvarsorganisationerna, om ytterligare sortering efter insamling är den enda lösningen för att bättre kunna materialåtervinna eller återanvända produkter från konsumenter och användare.

4.2 Krav på att befintliga bestämmelser kring returpapper upphävs

Skogsindustrierna motsätter sig förslaget att upphäva bestämmelser som reglerar returpapper samt revideringen av definitionen returpapper.

Det insamlade returpappret, enligt dagens definition, är idag en efterfrågad fraktion på marknaden. Digitalisering och förändrat konsumentbeteende påverkar dock tillgång på material att samla in, vilket leder till att insamlingskostnaden per ton material kommer att öka. I förslaget anges att "när ett brett utsorteringskrav för papper införs så inkluderas även returpapper". **Kommuner föreslås möjlighet att fortsätta samla in fler fraktioner, men det är inte ett krav. Skogsindustrin befarar att detta medför att returpappret inte kommer samlas in separat, utan hamnar i förpackningsfraktionen för papper och kartong av ekonomiska skäl.** Tillsatser såsom tryckfärger, limmer m.m. för returpapper har andra regleringar och krav än förpackningar avsedda för livsmedelskontakt. Den blandfraktion som skulle uppstå skulle förutom en försämring av kvalitet jämfört med nuvarande insamlade förpacknings- respektive returpappersavfall också leda till att **fraktionen för returpapper inte erbjuds marknaden**, tex. tissue-aktörer som vill använda mer återvunnet material. **Blandfraktionen skulle förstöra för den nuvarande industrins etablerade hantering av att förädla och tillvarata avfallet.** Fungerande återvinningskretslopp behöver värnas om, såsom verksamhetsavfall av wellpapp och kontor, samt returpapper från konsumenter.

Skogsindustrierna vill betona att en möjlig lösning för att **bemöta risken med att kommuner börjar samla in en bred blandning av fiberbaserade förpackningar och tidningar är att ge producentansvarsorganisationerna i uppdrag att sortera avfallet efter insamling av blandfraktionen**, i en modern och högteknologisk sorteringsanläggning.

Definitionen av returpapper som föreslås innebär en risk att utöver avfall som utgörs av tidningar eller tidningspapper även andra typer av pappersavfall såsom skrivarpapper, ritpapper, block och pocketböcker inkluderas för att mer pappersavfall ska sorteras ut för materialåtervinning. Idag finns dock inga aktörer som klarar av att återvinna en sådan materialström.

Skogsindustrierna anser att förslaget på nya definitioner endast innebär en breddning av vad som *önskas* samla in, men *inte vad som är tillämpligt* att återvinna. **Skogsindustrierna anser att denna breddning av definition är kontraproduktiv för det väl fungerande återvinningskretslopp som är etablerat idag.**

7.2.3 Handlingsalternativ som rör förbränning

Borttagande eller justering av begreppet brännbart avfall

Skogsindustrierna stödjer förslaget att definitionen för brännbart avfall i framtiden endast ska omfatta avfall som inte går att återvinna på annat sätt än genom energiutvinning.

Skogsindustrierna instämmer också att en förutsättning är att alla avfallsslag som är brännbara ska samlas in separat eller omfattas av producentansvar. Eftersom övergången till ett mer cirkulärt, resurseffektivt samhälle sker i en snabbare hastighet än revidering av definitioner efterfrågar Skogsindustrierna att **krav ställs på eftersortering av avfall för att uppfylla kraven på vad som är återvinningsbart och på så sätt bidra till att ge incitament till lösningar, såsom sorteringsanläggningar, för att minska mängden brännbart avfall.**

Kommande bestämmelser - Insamling av förpackningsavfall från populära platser senast 2026.

Skogsindustrierna stödjer ökad insamling men befarar att större volymer av insamlat material kan innehålla mer kontaminering och därmed orsaka en lägre återvinningsgrad för papper och kartongförpackningar. För att förebygga denna risk vill branschen investera i en återvinningsanläggning i närtid för att ta hand om fraktionerna om materialet görs tillgängligt.

En förutsättning är dock att det säkerställs att **hela värdekedjan bidrar, och här kan lagstiftning ge incitament genom att efterfråga bästa möjliga avfallshantering avseende insamling och sortering.**

Kommande bestämmelser - Fastighetsnära insamling av förpackningsavfall senast 2027

Skogsindustrierna ser ett framtida scenario där producentansvarsavgifter kommer att öka men insamlat förpackningsavfall av papper och kartong även kan innehålla mer kontaminerat material. Skogsindustrin betonar att **en förutsättning för att den ökade mängden insamlat material ska bidra till en ökad återvinningsgrad är att det finns riktlinjer och en samsyn i hela värdekedjan att avfall är en resurs och att ju renare fraktion som kan fås, desto större möjlighet är det för industrin att återbruka eller materialåtervinna mer.**

För Skogsindustrierna
Kai-Yee Thim
Ansvarig för produktpolicy